Foreks və kriptovalyutalar tədrisi

Nurlan Mammadov

Lead Trading Strategist / FX, CFDs & Algo Trading */ Investment Professional / Portfolio Managemen*



Made with GAMMA

Forex Nədir?

Forex

Forex – “Foreign Exchange” sözlərinin qısaltmasıdır, yəni **valyuta mübadiləsi bazarı** deməkdir.
Bu, **dünyanın ən böyük maliyyə bazarıdır**. Gündəlik təxminən **7-9 trilyon dollarlıq** əməliyyat həcmi ilə likvidlik baxımından tamamilə rəqibsizdir.

Bazarın Xüsusiyyətləri

Həftənin 5 günü, 24 saat fasiləsiz fəaliyyət göstərir.
Asiya → Avropa → Amerika sessiyaları ilə gün boyu aktivdir.

İştirakçılar

Yalnız fərdi treyderlər deyil, həm də mərkəzi banklar, hedge fondlar, kommersiya bankları və iri korporativ şirkətlər bu bazarda iştirak edir.

Tənzimləmə

Forex bazarları **FCA, ASIC, CySEC** kimi tənzimləyici qurumlar tərəfindən ciddi şəkildə nəzarətdə saxlanılır.



Made with GAMMA

Lot Nədir? Lot Miqdarı Nə Deməkdir?

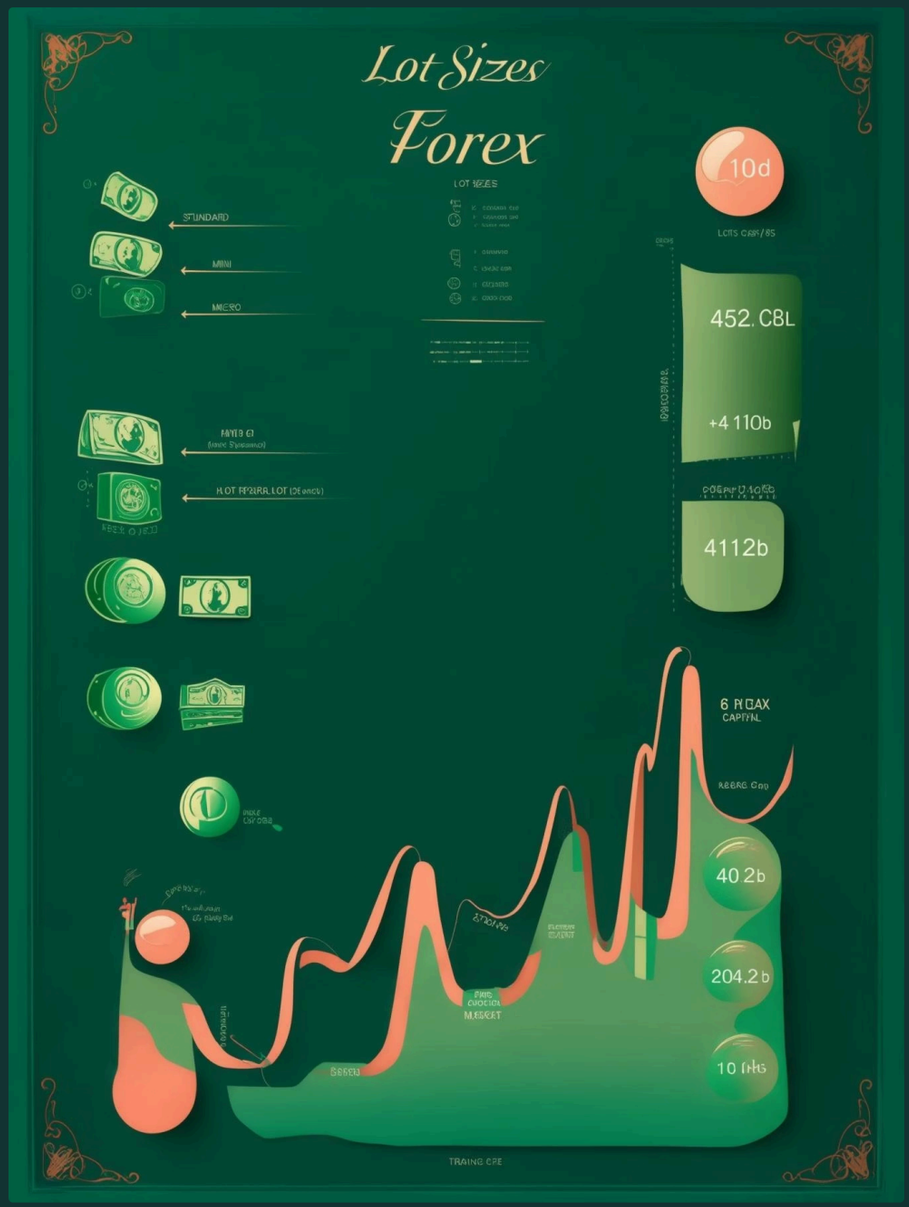

📌 **Lot**, forex bazarında etdiyin əməliyyatın həcmini – yəni alış/satışın nə qədər böyük olduğunu göstərir.

✔️ **Lot Növləri:**

- 1.00 Lot = 100,000 vahid (**standart lot**)
- 0.10 Lot = 10,000 vahid (**mini lot**)
- 0.01 Lot = 1,000 vahid (**mikro lot**)

🧠 **Sadə Nümunə:**
Əlində 1000 USD varsa və 1.00 lotluq əməliyyat açırsansa, bu, əslində **100,000 vahidlik** əməliyyat deməkdir.
Leverage sayəsində mümkündür.

🔄 **Lot = Alım Gücü**

✔️ Cibində **100$** varsa → yalnız **100$-lıq** mövqe aça bilərsən → bu təxminən **0.01 lot** edir.

✔️ Cibində **1000$** varsa → **1000$-lıq** əməliyyat edə bilərsən → bu, təxminən **0.10 – 0.50 lot** arası olur.

✔️ Cibində **10,000$** varsa → rahatlıqla **1.00 lot** mövqeyə qədər çıxmaq mümkündür.

🎯 **Yəni alım gücün artdıqca, mövqelərin böyüyür.**
Bu səbəbdən lot miqdarı sadəcə rəqəm deyil – o, **kapitalının sənin üçün nə qədər qapı açdığını göstərən bir ölçüdür.**

Made with GAMMA

Leverage (Kredit Çiyni) Nədir?



📌**Leverage**, kapitalını böyüdərək **daha böyük mövqelər** açmağa imkan verən vasitədir.
Yəni: **"X qat daha çox risk götürmə imkanı"** verir.

✔️ **Leverage Nisbətləri:**

- 1:1 → 1000$ varsa, yalnız 1000$-lıq əməliyyat edə bilərsən
- 1:100 → 1000$ ilə 100,000$-lıq mövqe aça bilərsən
- 1:400 → 1000$ ilə 400,000$-lıq əməliyyat həcminə çıxa bilərsən

🧠 **Nümunə:**
Əgər **1.00 lot EURUSD** (100,000 vahid) açmaq istəyirsənsə, **1:100 leverage** ilə bunun üçün **yalnız 1000$** depozit kifayət edər.

🎯 Leverage səni böyüdər, **amma düzgün istifadə olunmazsa, batırar**.
Peşəkarlıq bu tarazlığı qorumaqda gizlidir.

Made with GAMMA

Spread Nədir?



📌 **Spread** – alış (bid) və satış (ask) qiyməti arasındakı fərqdir.
Hər əməliyyata **avtomatik olaraq kiçik bir zərərlə** başlayırsan, çünki qiymətlər arasında fərq mövcuddur.

✔️ **Nümunə:**

- EURUSD alış: 1.1000
- EURUSD satış: 1.1002
- Spread: **2 pip**

🎯 Spread – **brokerə ödədiyin gizli komissiya** kimi qəbul oluna bilər.

Made with GAMMA

Pip Nədir?

📌 **Pip** = "Price Interest Point", yəni qiymətdəki ən kiçik dəyişiklik vahididir.

✔️ **EURUSD** kimi əsas valyuta cütlüklərində:

- 1 pip = **0.0001**
- 1.00 lot üçün **1 pip = 10 USD** qazanc və ya zərər deməkdir

🧠 **Nümunə:**

EURUSD 1.1000 → 1.1005 oldu = **5 pip**

Əgər alış yönündə 1 lotla daxil olmusansa, bu = **50 USD qazanc** deməkdir.



Made with GAMMA



Swap Nədir?

Swap, forex bazarında bir mövqeyi gecə boyu açıq saxladığın zaman **ödədiyin və ya qazandığın faiz** məbləğidir.
Bu faiz, ticarət etdiyin iki valyutanın **mərkəzi bank faizləri arasındakı fərqə** əsasən hesablanır.

Əgər bir valyuta cütlüyü saxlayırsansa və bu cütlükdəki ölkələrin faiz nisbətləri fərqlidirsə, bu fərq sənə ya **müsbət (gəlir)**, ya da **mənfi (xərc)** kimi əks olunur.

Swap Nə Vaxt Tətbiq Olunur?

Swap, adətən **New York seansının bağlandığı vaxt – gecə saat 00:00-da (brokerin server saatına görə)** hesablanır.

Çərşənbə gecəsi swap 3 dəfə hesablanır, çünki həftəsonu likvidlik fərqini kompensasiya etmək üçün əlavə swap tətbiq olunur.

Made with GAMMA



Take Profit (TP) və Stop Loss (SL) Nədir?

Take Profit (TP)

Qiymət müəyyən etdiyin hədəfə çatdıqda, **mövqe avtomatik olaraq qazancda bağlanır**.

Stop Loss (SL)

Qiymət müəyyən etdiyin zərər səviyyəsinə çatdıqda, **mövqe avtomatik olaraq zərərdə bağlanır**.

Nümunə

Tutaq ki **EURUSD cütlüyündə alış mövqeyi açmısan 1.1000**

- **TP:** 1.1050 → 50 pip qazancda mövqe bağlanır
- **SL:** 1.0950 → 50 pip zərərdə mövqe bağlanır

Made with GAMMA